

ORGANIZACJA POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W POLSCE

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

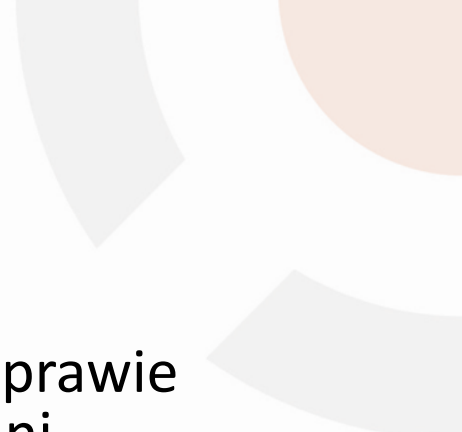
Cel wystąpienia:

Omówienie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach w Polsce

Pakiet rozporządzeń dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej zmieniające w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

-
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych
  6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowego statutu publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej

ZADANIA NAUCZYCIELA

Podstawy prawne

Rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

Nauczyciele są zobligowani do **indywidualizacji** działań pedagogicznych **zarówno na obowiązkowych, jak i na dodatkowych zajęciach edukacyjnych**, w szczególności dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia.

Podstawy prawne

Podstawa programowa (rozp. z dnia 23.12. 2008 r.)

- Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się ponadto do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

Podstawy prawne

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego (rozp. z dnia 23.12. 2008 r.)

Celem wychowania przedszkolnego jest wspomaganie i ukierunkowywanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym.

Wynikające z powyższego celu zadania, dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych dziecka, nauczyciel realizuje w ramach określonych obszarów edukacyjnych.

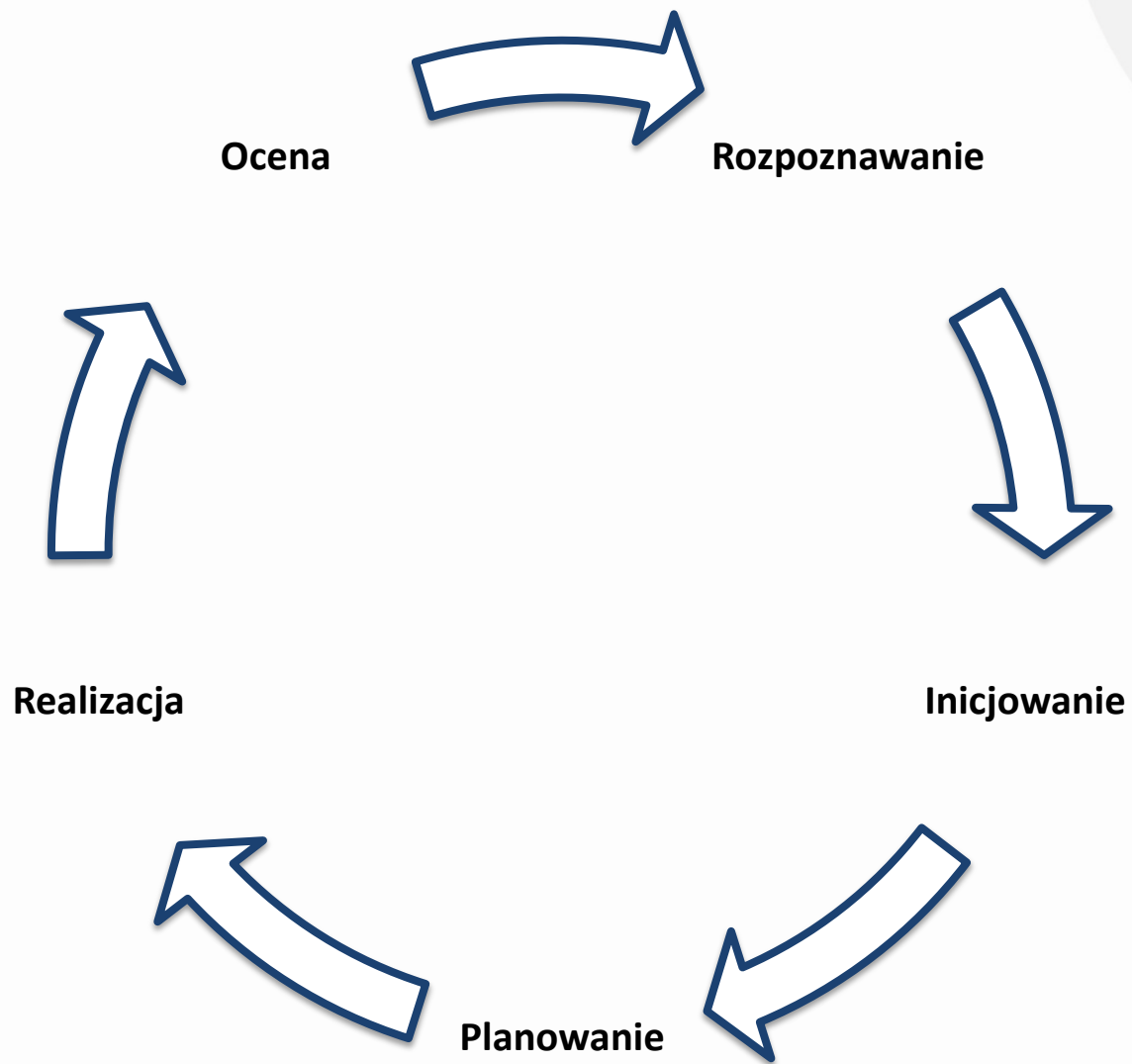
Nauczyciele oraz specjaliści prowadzą w szkole działania pedagogiczne mające na celu:

- 1. rozpoznanie zainteresowań i uzdolnień uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, oraz zaplanowanie wsparcia związanego z rozwijaniem zainteresowań i uzdolnień uczniów.**

- 2. rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci oraz zaplanowanie sposobów ich zaspokojenia, w tym w szczególności:**
- a) w przedszkolu - obserwację pedagogiczną zakończoną analizą i oceną gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna),**
  - b) Klasy I-III szkoły podstawowej – obserwacje i pomiary pedagogiczne mające na celu rozpoznanie u uczniów ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się,**
  - c) w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej - doradztwo edukacyjno-zawodowe.**

**ZA ORGANIZACJĘ POMOCY PSYCHOLOGICZNO-
PEDAGOGICZNEJ**

ODPOWIEDZIALNY JEST DYREKTOR

ROZPOZNAWANIE

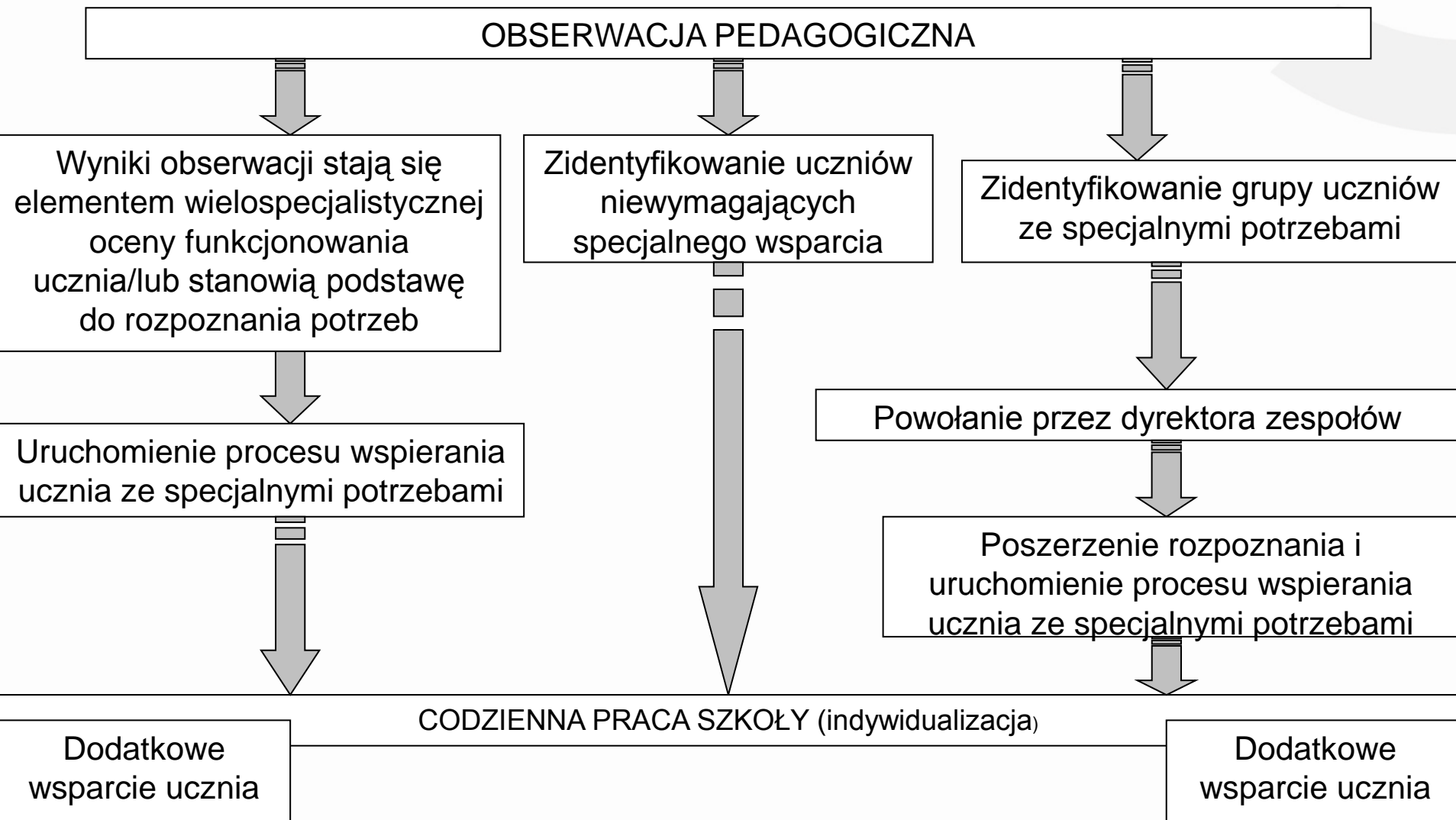
**Uczniowie/dzieci
przyjęci do
szkoły/przedszkola**

Uczniowie posiadający orzeczenie poradni
psychologiczno-pedagogicznej
Uczniowie posiadający opinię poradni
psychologiczno-pedagogicznej

Powołanie przez dyrektora zespołów

OBSERWACJA PEDAGOGICZNA

Uczniowie nieposiadający żadnego
dokumentu
z poradni psychologiczno-pedagogicznej
czy od lekarza

DIAGNOZA/
WIELOSPECJALISTYCZNA OCENA
FUNKCJONOWANIA UCZNIA

Identyfikacja uczniów potrzebujących pomocy

Obserwacja

Analiza wytworów

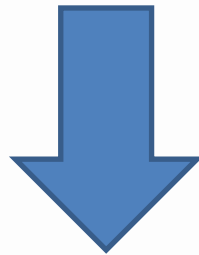

Informacje od rodziców

Diagnoza specjalistyczna

UCZEŃ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI
ZIDENTYFIKOWANY

INICJOWANIE PPP

Kto może inicjować udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej?

- rodzice ucznia;
- nauczyciel, wychowawca, lub specjalista prowadzący zajęcia z uczniem;
- asystent edukacji romskiej
- poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
- pomoc nauczyciela.

ale

to nauczyciel lub specjalista informuje dyrektora o potrzebie objęcia dodatkową pomocą psychologiczno-pedagogiczną

Co to jest zespół?

Zespół tworzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści pracujący z danym uczniem. Wykonują oni zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i są odpowiedzialni za udzielanie wsparcia uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

TRANSDYSCYPLINARNA FORMA DZIAŁANIA ZESPOŁU

Członkowie Zespołu dokonują jednej, wspólnej diagnozy ucznia

Rodzice są traktowani jako pełnoprawni członkowie Zespołu

Zespół spotyka się regularnie w celu wymiany informacji i wiedzy

W opracowaniu IPET/PDW biorą udział wszyscy członkowie Zespołu

Wszyscy członkowie wdrażają IPET/PDW

Każdy członek Zespołu odpowiada za realizację całego IPET/PDW

**Dyrektor wyznacza osoby
koordynujące pracami zespołów.**

Dla kogo i kiedy powołuje się zespół?

UCZNIÓW Z ORZECZENIAM O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO:

- **z niepełnosprawnościami**
(niestyszących i słabo słyszących; niewidomych i słabo widzących;
z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją; z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim; z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym; z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera; z niepełnosprawnościami sprzężonymi)
- **zagrożonych niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie**

Dyrektor powołuje zespół niezwłocznie po dostarczeniu przez rodzica orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dla kogo i kiedy powołuje się zespół?

UCZNIÓW Z ORZECZENIEM O POTRZEBIE INDYWIDUALNEGO NAUCZANIA, Z OPINIAMI I ZDIAGNOZOWANYCH W SZKOLE,

w tym:

- szczególnie uzdolnionych
- ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (np. dysleksja)
- z zaburzeniami komunikacji językowej
- z chorobami przewlekłymi
- w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej
- z niepowodzeniami edukacyjnymi
- zaniedbanych środowiskowo
- z trudnościami adaptacyjnymi

Dyrektor powołuje zespół niezwłocznie po dostarczeniu przez rodzica ucznia orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej,

Dyrektor powołuje zespół niezwłocznie po otrzymaniu informacji, że w szkole zaobserwowano specjalne potrzeby edukacyjne ucznia (w przypadku uczniów bez orzeczeń i opinii).

Kogo i w jaki sposób można zapraszać na posiedzenia zespołu?

Rodzic – jest zapraszany przez dyrektora.

Rodzic może wnioskować do dyrektora o udział innych osób.

Dyrektor może wnioskować o udział pracownika poradni w posiedzeniach zespołu – koordynator informuje dyrektora o takiej potrzebie.

PLANOWANIE I KOORDYNOWANIE

Kto planuje i koordynuje udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej?

Planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku w szkole jest zadaniem zespołu nauczycieli oraz specjalistów, prowadzących zajęcia z uczniem, tworzących **ZESPÓŁ**.

Spotkania zespołu zwołuje, w miarę potrzeb, osoba koordynująca pracę Zespołu.

Zespół planując swoją pracę musi mieć świadomość zadań do realizacji których jest zobligowany.

Zadania Zespołu

Zespół zakłada i prowadzi Kartę Indywidualnych Potrzeb Ucznia

Karty nie zakłada się dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Co zawiera Karta Indywidualnych Potrzeb Ucznia ?

- 1) imię (imiona) i nazwisko ucznia;
- 2) nazwę szkoły oraz oznaczenie klasy lub oddziału
- 3) **informację dotyczącą orzeczenia lub opinii** z podaniem numeru i daty wystawienia albo informację o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną stwierdzonej w wyniku przeprowadzonych działań pedagogicznych
- 4) **zakres, w którym uczeń wymaga pomocy** psychologiczno-pedagogicznej
- 5) **zalecane przez zespół formy, sposoby i okresy** udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 6) **ustalone przez dyrektora** szkoły formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane;
- 7) **ocenę efektywności** pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 8) **terminy** spotkań zespołu;
- 9) **podpisy** osób biorących udział w poszczególnych spotkaniach zespołu.

Zadania zespołu cd. :

- **ustalenie zakresu**, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej z uwagi na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne, w tym szczególne uzdolnienia;

Zadania Zespołu cd.

- określenie **zalecanych form, sposobów i okresów udzielania uczniowi pomocy** psychologiczno-pedagogicznej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, a w przypadku ucznia posiadającego orzeczenie lub opinię – także z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu lub opinii.

Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole

Uczniowie:

- zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne (5), logopedyczne (4), socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym (10);
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (8)
- zajęcia rozwijające uzdolnienia (8)
- klasy terapeutyczne (15)
- porady i konsultacje.

Rodzice uczniów i nauczyciele

- porady i konsultacje; warsztaty i szkolenia

Zadania Zespołu cd.

Zespół, na podstawie ustalonych przez dyrektora szkoły form, sposobów i okresu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiaru godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, **opracowuje dla ucznia**, z wyjątkiem ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, **Plan Działań Wspierających**.

Plan Działań Wspierających (1)

- 1) **cele do osiągnięcia w zakresie**, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 2) **działania realizowane** z uczniem w ramach poszczególnych form i sposobów udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) **metody** pracy z dzieckiem;
- 4) **zakres dostosowania wymagań edukacyjnych** wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia,

Plan Działań Wspierających (2)

5) **działania wspierające rodziców** ucznia;

6) w zależności od potrzeb, **zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi**, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Zakres dostosowań wymagań edukacyjnych

Organizacja pracy

Ocenianie

**Realizacja
podstawy
programowej**

Formy, środki

Zakres treści

Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną (PPP)

Obszary działań PPP:

- diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych;
- opiniowanie;
- prowadzenie działalności terapeutycznej;
- prowadzenie grup wsparcia;
- prowadzenie mediacji i interwencji kryzysowej;
- działania profilaktyczne;
- poradnictwo;
- konsultacje;
- działalność informacyjno-szkoleniowa.

Współpraca z placówkami doskonalenia nauczycieli

Określenie zakresu wyników będzie z potrzeb zespołu dotyczących doskonalenia kompetencji i warsztatu pracy w odniesieniu do realizacji konkretnych działań wspierających, są to np. konsultacje, szkolenia czy warsztaty.

UDZIELANIE POMOCY

Zadania zespołu (cd.):

- **ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi, w tym efektywności realizowanych zajęć, dotyczące:**
  - danej formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej – po zakończeniu jej udzielania;
  - pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej w danym roku szkolnym – przed opracowaniem arkusza organizacji przedszkola, szkoły lub placówki, na kolejny rok szkolny

- Zespół po ustalonym czasie udzielania dziecku pomocy, **określa wnioski i zalecenia do ewentualnych dalszych działań wspierających.**
- Ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej (w tym efektywności realizowanych zajęć) powinna być dokonana przed opracowaniem arkusza organizacji na nowy rok szkolny.

UCZEŃ Z ORZECZENIEM O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

Dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego opracowuje się Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny, uwzględniający zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

IPET

CELE TERAPEUTYCZNE

CELE EDUKACYJNE

ZASADY PRACY
PEDAGOGICZNEJ
Z UCZNIEM
ZE SPE

PROCEDURY OSIĄGANIA
CELÓW

DOSTOSOWANIE
OTOCZENIA, RODZAJE
POMOCY I WSPARCIA

PODSTAWA
PROGRAMOWA
KSZTAŁCENIA
OGÓLNEGO

PRZEWIDYWANE
OSIĄGNIĘCIA

2 – POZIOM PROGRAMOWY

Co zawiera Indywidualny Program Edukacyjno- Terapeutyczny? (1)

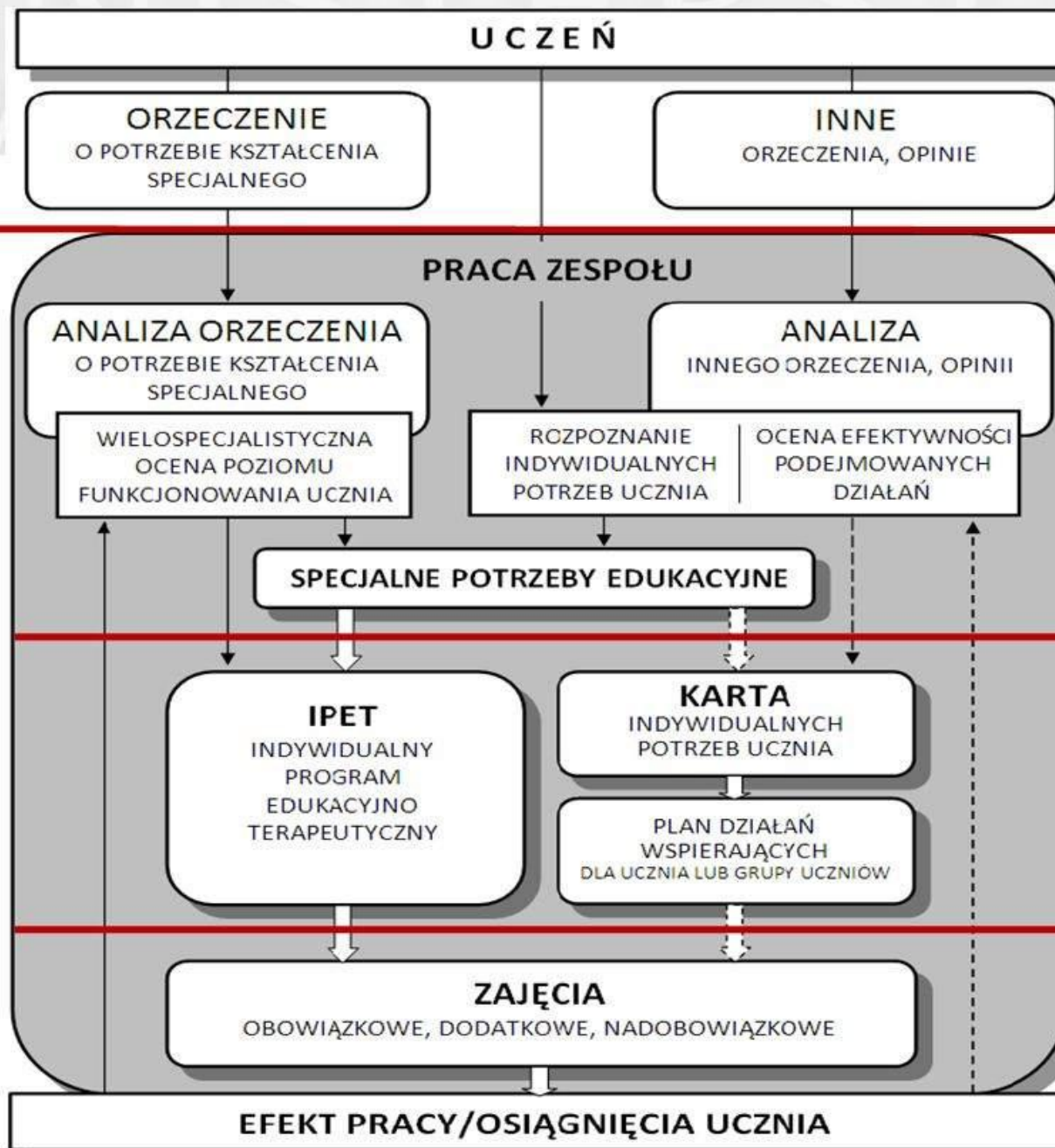
- 1) zakres dostosowania wymagań edukacyjnych** wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia,
- 2) rodzaj i zakres zintegrowanych działań** nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem
- 3) formy i metody** pracy z uczniem;
- 4) sposoby i okres udzielania** uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, ustalone przez dyrektora szkoły

Co zawiera Indywidualny Program Edukacyjno- Terapeutyczny? (2)

- 5) **działania wspierające rodziców ucznia oraz zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,**
- 6) **zajęcia rewalidacyjne i resocjalizacyjne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia**
- 7) **zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji zadań**

PODSUMOWANIE

P

**1. POZIOM
DIAGNOSTYCZNY**

**2. POZIOM
PROGRAMOWY**

**3. POZIOM
PRAKTYCZNY**